

เทศน์เช้า วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราเกิดมากับโลกนะ โลก เห็นใหม่ โลกกับธรรม เราเกิดมากับโลก แต่เราเป็นคนมีบุญ มีบุญหมายถึงว่า เรายังแสวงหา เรายังไฟธรรม ถ้าเราเกิดมากับโลก โลกเราต้องแสวงหา ทำมาหากิน ปากกัดตีนถีบเพื่อการดำรงชีวิต นี่คือโลก โลกเป็นไฟ ธรรมคือน้ำ ไฟ ไฟมันใช้ประกอบอาหารได้ ไฟไฟมาใช้ทำอุตสาหกรรม ใช้ทำสิ่งต่างๆ เป็นประโยชน์กับโลกมาก

เราเกิดมากับโลก หน้าที่ของโลกเราต้องแสวงหา เราต้องแสวงหาเพื่อหาอยู่หากินของเรา เพื่อความมั่นคงของชีวิต แต่มันเป็นไฟ ไฟมันเผาเผา “ธรรม” ธรรมมันคือน้ำ น้ำจะดับไฟนะ เวลาเครื่องอุตสาหกรรม แม่น้ำนิวเคลียร์ ตู้ปฏิกรณ์นิวเคลียร์เขายังต้องมีน้ำหล่อเลี้ยง หล่อเย็น ความหล่อเย็น น้ำจะมีประโยชน์มหาศาล น้ำคือธรรม

ฉะนั้น คำว่าธรรมนะ ธรรมเราต้องแสวงหา คำว่าแสวงหา เห็นใหม่ นี่เวลาธรรมที่ว่า “ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม”...ที่ว่าทำบุญกันอยู่ที่นี่เราทำบุญแบบโลก ทำบุญแบบโลกมันขึ้นของคฤหัสถ์ นี่ธรรมของคฤหัสถ์ ธรรมของฝ่ายพระ ธรรมของฝ่ายปฏิบัติมันต้องละเอียดลึกซึ้งขึ้นไป เราต้องแสวงหาของเรา เราทำบุญกุศลของเรา เราทำเพื่อเรา เราทำเพื่อเรา โลกนี้เราร้อนนัก เราหาที่พักที่ร่มเย็นกัน ถ้าเราหาที่ร่มเย็นกัน เราจะต้องพยายามชวนขายของเรา

บอกธรรมะ เห็นใหม่ ธรรมะเป็นของร้อนไม่มี ธรรมะเป็นของเย็นนะ ธรรมะเป็นน้ำ ธรรมะมีความร่มเย็นเป็นสุข แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ทำไมมันเราร้อนอย่างนั้น? ความเราร้อนของเรา เห็นใหม่ เวลาปฏิบัติมันปากกัดตีนถีบเหมือนกัน ปากกัดตีนถีบในความเพียรชอบในความวิริยะ ความอุตสาหะ เพื่อความมั่นคงของใจ มันต้องปากกัดตีนถีบ ธรรมะเราร้อนไม่มี ธรรมะมีแต่ความร่มเย็น แต่ตบะธรรม ตบะธรรมที่มันเผาเผา ตบะธรรมที่มันจะเผาเผากิเลส ถ้ามันไม่มีตบะธรรมเผาเผากิเลส มันจะเอาอะไรไปเผาเผามัน?

ถ้าเราจะเอาดะธรรมแผดเผากิเลส เราจะต้องมีความตั้งใจของเรา เราต้องมีสติปัญญาของเรา ถ้ามันจะร้อนมันร้อนตรงนี้ไง มันร้อนที่การกระทำ คุณเวลาเครื่องยนต์ที่มันใช้งาน มันจะมีความร้อนของมัน เพราะอะไร? เพราะมันทำงานของมัน มันก็ต้องมีความร้อนของมัน เพราะมันมีแรงเสียดสีของมัน

นี่ก็เหมือนกัน เวลาหัวใจมันเสียดสีกับกิเลส ธรรมกับกิเลสมันสู้กันในหัวใจ มันจะไม่มี การปะทะกันบ้างเลยหรือ? มันจะร้อนเย็นเป็นสุขจนเราไม่มีอะไรเข้ามาในหัวใจเราใช่ไหม? มัน ต้องมีการกระทำ มีการกระทำ เห็นใหม่ อันนั้นแหละมันเป็นกิริยา นี่กิริยาวิธีการ ธรรมะคือ เป้าหมาย กุศลธรรม อกุศลธรรม กุศลธรรม สัพเพ ธัมมา อนัตตา แล้วก็เถียงกันปากเปียกปาก แฉะ ธรรมะเป็นอนัตตา ธรรมะเป็นอนัตตา เราก็มาเถียงกันเรื่องเศรษฐกิจ เศรษฐีโลกเขามีเงินก็ พันล้าน จริงหรือปลอม เขาหาเงินมาได้ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง นี่ก็เหมือนกัน มันเป็นเรื่องของเขา เงินของเขา มันเป็นเงินของเราหรือเปล่าล่ะ?

นี่ก็เหมือนกัน ว่า “ธรรมะเป็นอนัตตา ธรรมะเป็นอนัตตา” ธรรมะเป็นอนัตตานี้เป็น สมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นสมบัติของครูบาอาจารย์ของเรา ไปเถียงกัน เรื่องของเงินเศรษฐกิจ นี่ก็เหมือนกัน หลวงตาพูดประจำ “วิ่งไปดูเงินของคนอื่น” นี่ก็ไปดูครูบา อาจารย์ไป องค์นั้นมีธรรม องค์นี้มีธรรม แล้วหัวใจเราล่ะ? หัวใจเราเราร้อน แล้วเวลาจะปฏิบัติ นะ นี่ทำจริงทำจังไม่ได้ มันเป็นอรรถกถาญาณุโยค

ธรรมะเราร้อนไม่มี ธรรมะต้องร้อนเย็น ใจ ธรรมมีแต่ความเย็น ธรรมมีความสงบระงับ แต่ก่อนที่มันจะสงบระงับ ก่อนที่มันจะสงบระงับเราต้องมีการกระทำ เราต้องมีความจริงจังของเรา ถ้าเราไม่มีความจริงจัง มันสงบระงับมาจากไหนล่ะ? แต่ถ้าเวลาความคิด เห็นใหม่ ความคิด เวลามันพุ่งซ่าน เวลามันขับเคลื่อนออกมา นี่มันมีแต่ความเราร้อน มีแต่ความเครียด มีแต่ความบีบ คั้นหัวใจ พอมันใช้งานของมันถึงที่สุดแล้วมันก็เบาลง พอมันเบาลง นี่ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ แล้วทุกข์ดับไป

เวลาทุกข์เกิดขึ้นมานี้ โอ๊ย! มันปากกัดตีนถีบเลย เวลาทุกข์ตั้งอยู่ แล้วทุกข์ดับไป โอ๊ย! ธรรมะสงบเย็น ธรรมะมันสงบเย็น ธรรมะหรือ? มันเกิดดับ.. เกิดดับ.. ธรรมชาติของมันไง ธรรมชาติของมันเป็นอย่างนั้น พอมันดับไป เดียวมันก็เกิดอีก มันมอดไป เดียวมันก็ถูกไขนอีก

แล้วจะจบสิ้นเมื่อไหร่ล่ะ? มันจะจบสิ้นวันไหน? มันไม่มีวันจบสิ้นหรอก นี่โง่งนี่โง่งไปดูเงินของคนอื่น เวลาปฏิบัติก็ปฏิบัติให้อาการของใจไม่ใช่ใจ

ถ้าใจมันจะปฏิบัติ ปฏิบัติอย่างไร? ถ้าใจมันจะปฏิบัติ เห็นไหม เริ่มต้นเราต้องพุทธานุสติ ถ้าไม่มีความสงบระงับมา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ ๖ ปีนะ นี่อาจารย์องค์ใดกตติศัพท์ดั่งขนาดไหน? มีชื่อเสียงขนาดไหน? องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษามาหมดแล้ว ไม่มีทางไป ไม่มีทางไป เขาชื่นชมขนาดไหน เจ้าชายสิทธัตถะมีความรู้ มีความเก่งกล้า เพราะคนที่มีการมีก็ต้องมีความเข้มแข็ง มีเขาวนัปัญหา นี่อาจารย์ชมทุกทีนะ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่วางใจ ไม่ใช่ มันยังทุกข์ระทมอยู่ ออกจากสมาธิยังทุกข์ระทมอยู่

สุดท้ายแล้วทำอะไร? ต้องค้นคว้าด้วยตัวเอง พอเวลาจะค้นคว้าด้วยตัวเอง คิดถึงที่โคนต้นหญ้า เวลาพระเจ้าสุทโธทนะพาไปออกแรกนาขวัญ เห็นไหม คิดถึงโคนต้นหญ้า เรากำหนดลมหายใจเข้าและลมหายใจออกซัดๆ อยู่โคนต้นหญ้าจิตใจมันสงบระงับ แม้แต่พระอาทิตย์ก็ลอยไปแล้ว เงามของต้นหญ้ามันก็ไม่เคลื่อนย้ายไป คิดถึงความสงบระงับอันนั้น ฉะนั้น เราศึกษาเข้ามาหมดแล้ว เราคิดถึงที่โคนต้นหญ้านั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลับมาฉันอาหาร ฟื้นฟูร่างกายแล้ว นางสุชาดาได้ไปถวายข้าวมธุปายาส เสร็จแล้วฉันอาหารของนางสุชาดา

“คืนนี้ถ้าเราลงนั่งประพฤติปฏิบัติ ถ้ามันยังไม่สำเร็จจะสละตาย ถ้าคืนนี้ปฏิบัติไม่สำเร็จมีอยู่ ๒ อย่าง ไม่ตายก็ต้องสำเร็จ ไม่สำเร็จก็ต้องตายเท่านั้น”

คิดถึงโคนต้นหญ้านั้น เห็นไหม นี่กำหนดลมหายใจเข้า ลมหายใจออก จนจิตมันสงบระงับเข้ามา ปฐมยามจิตสงบระงับ พอจิตสงบระงับมันไม่คิดฟุ้งซ่านออกไปมันก็ไปสู่อ้อมอกของใจ นี่บุพเพนิวาสานุสติญาณ จิตสงบระงับก็เกิดญาณ เกิดความหยั่งรู้ ความหยั่งรู้ของใจดวงนี้ที่ได้สร้างบุญกุศลมาแต่ภพแต่ละชาติ ตั้งแต่พระเวสสันดรก่อนมาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ นี้คุณบุญของตัว ได้ชื่นชมบุญของตัว ได้ชื่นชมการกระทำของตัวที่ได้สร้างบุญกุศลมาจนเป็นพระโพธิสัตว์ แต่มันไม่สิ้นสุด นี่จึงกลับมา

เวลามัชฌิมยาม เวลาจตุปปาตญาณ เห็นไหม พอมันสงบระงับเข้ามามันรู้ข้อมูลของมันแล้ว แล้วข้อมูลอันนี้ถ้ามันไม่ถึงสิ้นสุดกิเลส มันจะเกิดต่อไปข้างหน้า เห็นไหม นี่ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว มันจะเกิดของมัน แต่ถ้ามันยังไม่สิ้นสุดมันยังต้องไปอีก จตุปปาตญาณ สุดท้ายแล้วถึง

กลับมาปัจฉิมยาม ยามสุดท้าย นี่พิจารณาไป พิจารณาอะไร? เวลาพิจารณาดังกลับมา พิจารณา ความไม่รู้ ไม่รู้อดีตอนาคต ไม่รู้สิ่งที่บุพเพนิวาสานุสติญาณการสร้างสมบุญญาธิการมา จุตุปบาทญาณ ยังที่ต้องขับเคลื่อนไปอดีตอนาคต นี่ย้อนกลับมาอาสวกษณฺญาณในปัจจุบันนั้น มาชำระล้างกันที่นี้ มาชำระล้างความไม่รู้ของใจ

อวิชาคือความไม่รู้ เพราะไม่รู้มันถึงส่งไปอดีตอนาคต เพราะดังกลับมา ถ้าไม่มีสติปัญญา มันก็จะส่งไปเพราะพลังงานเป็นแบบนั้น ถ้าพลังงานเป็นแบบนั้น เพราะอะไร? เพราะมันไม่รู้ มันไม่รู้ถึงอะไร? ถึงวิชา ใช้วิชา ใช้ปัญญาของเราแก้ไข พอแก้ไขสิ้นสุดลง นี่แก้ไขสิ้นสุดลง พลิกฟ้าคว่ำดินลงที่นี้ พอพลิกฟ้าคว่ำดินลงที่นี้ จบสิ้นกระบวนการมัน อาสวกษณฺญาณ เห็นไหม นี่ทำลายกิเลสทั้งหมด เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมา ตรัสรู้มาจากไหนล่ะ?

นี่บอกว่า “ความสงบไม่ต้องทำ ใช้ปัญญาไปเลย ปัญญาไปเลย” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังระลึกถึงได้ โคนต้นหว้า ทำความสงบของใจ ให้ใจสงบระงับจากสิ่งที่มีนวิตกวิจารณ์ ความผิดความถูกมาตลอด แล้วเวลาเข้าไป เห็นไหม นี่เข้าไปถึงใจของตัว ข้อมูลเดิม ถ้าข้อมูลเดิมมันขับเคลื่อนไป นี่คำว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แต่ถ้าไม่มีอาสวกษณฺญาณ ไม่มีสัจจะความจริง มันจะตัดทอนตัดความเคลื่อนไหวอันนี้ไม่ได้ แต่เวลามันตัดทอนความเคลื่อนไหวอันนี้จบสิ้นกระบวนการไปแล้ว นี่สิ่งที่ว่าธรรมะร่มเย็น

โลกนี้เป็นไฟนะ เราเกิดมาต้องมีไฟ ไฟดับในบ้านเรา เราไม่มีไฟฟ้าใช้เราอยู่ได้อย่างไร? โลกนี้ต้องมีไฟ ไฟจะทำให้เราขยันหมั่นเพียร แต่เราก็ต้องมีน้ำหล่อเลี้ยงหัวใจเราด้วย ถ้าเรามีน้ำหล่อเลี้ยงหัวใจ เห็นไหม เกิดมาทุกข์ไหม? เกิดมาก็ทุกข์ก็ยาก แต่เราก็มีคุณธรรม มีธรรมะหล่อเลี้ยงหัวใจให้ชีวิตนี้มันขับเคลื่อนไป แล้วเราพยายามหายใจเข้านี้ทุกพทุ หายใจออกนี้ก็โธ

เราจะได้น้อยได้น้อย คนอยู่ที่อำนาจวาสนา เขามีอำนาจวาสนาก็ดี เขาทำแล้วเขาประสบความสำเร็จก็สาธุ เราทำได้เท่านี้ เราก็มีเท่านี้ เงินเราจะมี ๕ บาท ๑๐ บาท แต่ถ้าเป็นเงินของเรา จากน้ำพักน้ำแรงเราก็พอใจ ใครเขาจะร่ำรวย มั่งมีศรีสุข มีมากมีน้อยก็เรื่องของเขา ใครจะทุกข์จนเจ็บใจ ที่เขาไม่สนใจศาสนาเลยก็เรื่องของเขา เราหมั่นเพียรของเรา เราเก็บเล็กผสมน้อย ได้มากได้น้อยก็เก็บสะสมของเรา เป็นสมบัติของเรา

นี่เราเกิดมาเป็นชาวพุทธ โลกนี้เป็นไฟนะ มันเผาเผาตลอด ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด แต่เราเกิดมามีชีวิตแล้วเราก็ต้องดำรงชีวิตของเราไป แต่ดำรงชีวิตแบบโลกเราก็หาอยู่หากินของเรา เราก็ต้องดำรงชีวิตของธรรมด้วย ของธรรมคือรักษาหัวใจของเราให้มีความสงบร่มเย็นให้มีที่พักที่พึ่งอาศัย ดูแลใจของเรา เห็นไหม ทั้งโลก ทั้งไฟ ทั้งน้ำ เราก็มีน้ำดับไฟของเรา มีน้ำหล่อเลี้ยงใจของเราไป ถึงที่สุดแล้วทั้งน้ำ ทั้งไฟมันเป็นเรื่องของโลก จิตใจมันสลัดทั้งหมด ข้ามพ้นทั้งดีและชั่ว แล้วมันจะไปสู่ที่มันสิ้นสุดของมัน จะข้ามพ้นทั้งดีและชั่ว เอวัง